

Discipline Toezicht en Straf

Petra Bolhuis
&
Theo Meereboer
College-8

Maieutiek 2017

Van de gevangenis naar heropvoeding en terug

- Eerst wordt de gevangenis de straf bij uitstek,
- Dan worden de lichamen nuttig gemaakt,
- Dan wordt de (her)opvoeding in de gevangenis steeds belangrijker,
- Dan verbreidt deze disciplinerende zich over de samenleving,
- En dan keert het zich om; wie niet opvoedbaar blijkt buiten de muren wordt opgesloten, daarbij ontstaat de vraag of zulke hardnekkigen (de onbehandelbare?) nog wel (her) opvoedbaar zijn.

Maieutiek 2017-DTSCollege 8

De 19de eeuw

- De gevangenisstraf als ideaal voorbeeld van gelijkheid voor de wet.
- Is ook de meest menselijke strafmaat,
- Maar in alle gelijkheid maakt het ook de asymmetrie van disciplinerende tot deel van het juridisch systeem. Want wie is niet geciviliseerd?

Maieutiek 2017-DTSCollege 8

Kritiek

Van meet af aan is er kritiek op doelstellingen en werkzaamheid van detentie, (321)

Ervoor pleit: gelijkheid in de straf én economische effectiviteit én verder is er geen alternatief.

De discussie gaat al gauw over de effectiviteit van de disciplinerende en niet meer over het recht van de overheid om te straffen middels vrijheidsberoving.

Maieutiek 2017-DTSCollege 8

Disciplinerend apparaat

"Totale en ascetische instellingen", zei Baltard. De gevangenis moet in alle opzichten een compleet disciplinerend apparaat zijn. Ze dient te waken over alle aspecten van het individu: over de dressuur van zijn lichaam, over zijn arbeidsgeschiktheid, zijn dagelijkse gedrag, zijn morele instelling en zijn karakter; veel meer dan de school, de werkplaats of het leger, die altijd een zekere specialisatie vereisen, is de gevangenis 'omnidisciplinerend'. (323)

Maieutiek 2017-DTSCollege 8

Beschikken over het leven

Eenzame opsluiting omwille van de ziel (Tocqueville) of omwille van het voorkomen van opstand.

Het wel of niet samen opsluiten was een debat over wat het beste bijdraagt aan de verbetering van de gestrafte.

Arbeid en zondagsrust met overdenking en gebed. Voorkomen van ledigheid en het leren van de ervaring dat arbeid loont.

Maieutiek 2017-DTSCollege 8

Bijstellen van rechterlijk vonnis

De gevangenis heeft mag het rechterlijke vonnis (gedeeltelijk) bijstellen. De straf door de rechter wordt een soort voorlopig oordeel dat rekening houdt met de overtreding of misdaad, maar de strafinstelling kan daaraan sleutelen op grond van de nuttige verandering van de gedetineerde. (336)

Maleutiek 2017-DTScollege 8

Hoe lang is de straf?

- “De uiteindelijke lengte van de straf dient niet bepaald te worden door de 'ruilwaarde' van de overtreding; ze moet tijdens de straf aangepast kunnen worden aan de 'nuttige' verandering van de gedetineerde.
- Geen afgemeten tijd, maar een doelgerichte tijd; niet als loon, maar veeleer als ingreep. (...)De duur van de straf moet dus niet alleen aangepast worden aan de daad en haar omstandigheden, maar ook aan het concrete verloop van de straf zelf.”(337)

Maleutiek 2017-DTScollege 8

Karakter i.p.v. daad

“Karakter en inhoud van de detentie dienen evenmin volledig bepaald te worden door de aard van de overtreding. Misdaad en delict, op grond waarvan het wetboek onderscheid maakt tussen reclusie of dwangarbeid enerzijds en gevangenisstraf anderzijds, is in termen van verbetering niet functioneel.”(338)

Dit is een belangrijke overgang in het strafstelsel.

Maleutiek 2017-DTScollege 8

De rechter voorbij

Er is wetgeving → daden worden geclassificeerd en met een straf verbonden.

Er is rechtspraak → vonnissen worden geveld;

- Op basis van de wetgeving,
- Op basis van de dader.

19de eeuw; Dat laatste is bij de rechter niet meer dan een vooroordeel, want echte zedelijkheid blijkt in de proefopstelling van de gevangenis! Ergo moet de gevangenis de overwegingen van de rechter kunnen corrigeren op dit vlak.

Maleutiek 2017-DTScollege 8

Verzachtende omstandigheden en langer vastzitten

De rechter kijkt naar de verzachtende omstandigheden als iets dat minder straf mogelijk maakt,

De gevangenis zullen hierin echter aanleiding zien tot meer disciplineren en langer vastzitten. Immers het gaat om gelukke disciplineren.

Psychiatrie en detentie krijgen nu een nieuwe relatie.

Maleutiek 2017-DTScollege 8

Persoonlijkheid en daad

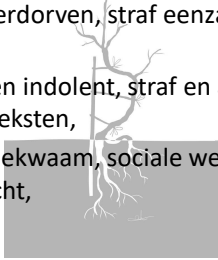
“De delinquent onderscheidt zich tevens van de wetsovertreder omdat hij niet alleen de pleger van zijn daad is (als dader verantwoordelijk op grond van bepaalde criteria van de vrije en bewuste wil), maar ook met zijn delict verbonden is door een complex van lijnen (instincten, aandriften, neigingen, karakter). De penitentiaire techniek richt zich niet op de relatie tussen pleger en daad maar op de verwantschap van de misdadiger met zijn misdaad.” (349)

Maleutiek 2017-DTScollege 8

Ferrus 1850

Indeling van gestraften:

- Slim maar verdorven, straf eenzame opsluiting,
- Kortzichtig en indolent, straf en arbeid en stichtelijke teksten,
- Dom en onbekwaam, sociale werkgroepen onder toezicht,

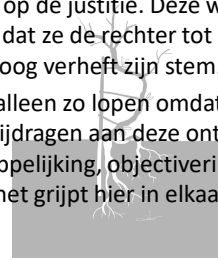

Maleutiek 2017-DTScollege 8

De delinquent

Foucault schrijft: "De delinquentie is de wraak van de gevangenis op de justitie. Deze wraak is zo verschrikkelijk dat ze de rechter tot zwijgen brengt. En de criminoloog verheft zijn stem."(353)

Maar het kan alleen zo lopen omdat andere herkomsten bijdragen aan deze ontwikkeling; verwetenschappelijking, objectivering, uitsluiting en disciplineren het grijpt hier in elkaar.

Maleutiek 2017-DTScollege 8